

OTSUS

25.07.2019 nr 5-5/2019-038

Koondumisele nr 23/2019 Puratos Group NV ja Grassor OÜ ning Osaühing KPP Valdus / Estonian Malt OÜ loa andmine**1. Koondumine**

Belgias registreeritud ettevõtja Puratos Group NV (registrikood 0461959233) ning Eestis registreeritud ettevõtjate Grassor OÜ (registrikood 12715276) ja Osaühingu KPP Valdus (registrikood 12722276) volitatud esindaja esitas 10.07.2019 Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Puratos Group NV, Grassor OÜ ja Osaühing KPP Valdus 11.02.2019 lepingu. Lepingust tulenevalt omandab Puratos Group NV äriühingu Estonian Malt OÜ osadest 25% Grassor OÜ-lt ja 25% Osaühingult KPP Valdus, mille tulemusel omandab Puratos Group NV 50% Estonian Malt OÜ osakapitalist ning Grassor OÜ ja Osaühingu KPP Valdus omandusse jääb kummalgi 25% Estonian Malt OÜ osakapitalist. Puratos Group NV, Grassor OÜ ja Osaühing KPP Valdus sõlmisid 3.07.2019 osanike lepingu Estonian Malt OÜ ühiseks juhtimiseks. Tehingu tulemusel omandavad Puratos Group NV, Grassor OÜ ja Osaühing KPP Valdus ühiselt valitseva mõju Estonian Malt OÜ üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 3 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 10.07.2019 ülal nimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 3 järgi on koondumise osaliseks füüsilised isikud või ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks Puratos Group NV, Grassor OÜ, Osaühing KPP Valdus ja Estonian Malt OÜ.

Puratos Group NV on valdusühing, mille enamusaktsionäriks on Belgias registreeritud valdusühing Coprem SA, [...]. Ükski isik ei oma [...] sertifikaatidest 25% ega rohkem. Puratos on rahvusvaheline kontsern, mis pakub erinevaid tooteid, tooraineid ja rakenduslikku oskusteavet pagari-, kondiitri- ja šokolaaditööstustele. Kontsernil on ligikaudu 106 tütarühingut rohkem kui 70 riigis.

Eestis tegutseb Puratos Group NV oma tütarettevõtja Puratos Estonia OÜ kaudu, kes müüb peamiselt kontserni ettevõtjate poolt toodetud tooteid ja osutab teenuseid toiduainetööstusele, toidupoodidele ja toiduteeninduse sektorile.

Grassor OÜ on valdusühing, mille ainosanik on füüsiline isik Ursel Kaarna (isikukood [...]).

Osaühing KPP Valdus on valdusühing, mille osanikud on AR Valdus OÜ (60%) ja OÜ Lindh Invest (40%). AR Valdus OÜ osanikud on füüsilised isikud Ursel Kaarna (50%) ja Arvi Prants (isikukood [...]; 50%). OÜ Lindh Invest ainosanik on füüsiline isik Ivar Pukspuu (isikukood [...]). Arvi Prants ja Ursel Kaarna omavad kumbki 50% aktsiatest aktsiaseltsis "KPG", mille valitseva mõju alla kuulub KPG Kaubanduse OÜ. KPG Kaubanduse OÜ tegeleb tööstuskaupade jae- ja hulgimüügiga. Tööstuskaupade jaemüük toimub Eestis 13 kaupluses kaubamärgi „MAGAZIIN“ all.

Estonian Malt OÜ on äriühing, mille osad kuuluvad enne koondumist Grassor OÜ-le 50% ja Osaühingule KPP Valdus 50%.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

Konks § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2018. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine Konks § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

Konks § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegelevad Puratos kontserni ettevõtjad pagari-, kondiitri- ja šokolaaditööstuse toorainete väljatöötamisega (teadus- ja arendustegevus), toorainete tootmise ja hulgimüügiga. Pagari- ja kondiitritööstusele pakutavate toorainete hulka kuuluvad muuhulgas pagarisegud, täidised, läikeglasuurid, koogi- ja biskviidisegud, vaniljekreemid, keedutaignasegud, vahukoore stabilisaatorid, dekoorgeelid, taimsed vahukreemid, suhkrud, margariinid, ehtne Belgia šokolaad, kakaoglasuur, šokolaadi-, kakao- ja pähklipehised täidised jms tooted.

Koondumise osalised Grassor OÜ ja Osühing KPP Valdus, kes koondumise eelselt omavad ühiselt valitsevat mõju Estonian Malt OÜ üle tegelevad koondumise osalise Estonian Malt OÜ kaudu jahu ja tangainete tootmise ja hulgimüügiga. Samuti tegelevad valitseva mõjuga seotud isikute kaudu tööstuskaupade jae- ja hulgimüügiga.

Koondumise osalise Estonian Malt OÜ põhitegevuseks on jahu ja tangainete tootmine ja müük. Estonian Malt OÜ tooteportfellis on neli teravilja (rukis, nisu, tatar ja kaer), millest Estonian Malt OÜ toodab mitmesuguseid toiduainetööstuses, sh peamiselt pagaritööstuses, kasutatavaid linnasejahusid ja täisteratooteid. Estonian Malt OÜ-l on Leedus tütarettevõtja UAB Lietuviškas Salyklas, kes valmistab ja müüb rukkilinnasejahu, nisulinnasejahu ja muid leivatööstuses kasutatavaid tooteid.

Eeltoodust tulenevalt puuduvad koondumise osaliste tegevustes horisontaalselt kattuvad kaubaturud.

Kuna Puratos kontsern müüb edasi Estonian Malt OÜ toodetavat linnasejahu ja idandatud teravilju, esineb koondumise osaliste äritegevuste vahel vertikaalne seos.

Võttes aluseks Konkurentsiameti varasemat praktikat ning arvestades käesoleva koondumise osaliste äritegevust, analüüsib Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul koondumise osaliste positsiooni alljärgnevatel kaubaturgudel Eestis:

- 1) pagari-, kondiitri- ja šokolaaditööstuse toorainete hulgimüük;
- 2) jahu ja tangainete tootmine ja hulgimüük.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise teate kohaselt oli koondumise osaliste hinnangul pagari-, kondiitri- ja šokolaaditööstustele toorainete hulgimüügi kaubaturu kogumaht Eestis 2017. aastal vähemalt 17 miljonit eurot. Koondumise osaliste hinnang põhineb Puratos Estonia OÜ ja tema põhikonkurentide Vilmix OÜ (Orkla kontsern, Bakelsi toodete edasimüüja Eestis), Toikako Kaubandus OÜ (Backaldrini toodete edasimüüja Eestis) ja Leipurin Estonia AS-i (Ireksi ja Zeelandia toodete edasimüüja Eestis) 2017. aasta

majandusaasta aruannetes deklareeritud müügituludele Eestis. Eelnimetatud turuosaliste vastav müügikäive 2018. aastal moodustab vähemalt 17,7 miljonit eurot. Puratos kontserni müügikäive oli Eestis 2018. aastal [...] eurot, mis moodustab pagari-, kondiitri- ja šokolaaditööstustele toorainete hulгимүүgi kaubaturu kogumahust umbes [10-20]%

Koondumise teate kohaselt, tuginedes Statistikaameti andmetele toodeti Eestis 2017. aastal jahu ja tangaineid umbes 32 miljoni euro väärtuses (2018. aasta andmed ei ole avaldatud). Statistikaameti andmetel moodustas Eesti päritolu kaupade eksport 2018. aastal 9 054 642 eurot. Käesoleva koondumise puhul võib Konkurentsiameti hinnangul lähtuda eeldusest, et 2018. aastal oli nimetatud kaubaturu maht (vähemalt) võrdne 2017. aasta mahuga. Estonian Malt OÜ müügitulu oli Eestis 2018. aastal [...] eurot ning seega koondumise osalise osakaal jahu ja tangainete tootmise ja hulгимүүgi kogumahust Eestis 2018. aastal ei ületanud 10%. On tõenäoline, et tegelik jahu ja tangainete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturu kogumaht võib kujuneda veelgi suuremaks impordi mahu arvelt, mistõttu võib koondumise osaliste osakaal kaubaturul kujuneda veelgi väiksemaks. Estonian Malt OÜ-l on Eestis põhikonkurentideks jahu ja tangainete tootmise valdkonnas Tartu Mill AS, Balti Veski AS ning Myllyn Paras Oy ning selles valdkonnas tegutseb väga palju väiksemaid ettevõtjaid.

Kuigi koondumise osaliste tegevuses esineb vertikaalne seos, ei teki antud koondumise tulemusel siiski vertikaalselt mõjutatud kaubaturge juhendi tähenduses, kuna ühegi koondumise osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa ei ületa 25%.

Käesoleva koondumise järgselt muutub vaid Estonian Malt OÜ valitseva mõju struktuur niivõrd, et ühist valitsevat mõju omavate osanike arv suureneb, mis toob muutuse valitseva mõju koosseisus ning olemuses. Koondumise tulemusel omandavad ühise valitseva mõju Puratos Group NV, Grassor OÜ, Osäühing KPP Valdus.

Konkurentsiamet on seisukohal, et käesolev koondumine ei mõjuta märkimisväärselt konkurentsiolukorda pagari-, kondiitri- ja šokolaaditööstustele toorainete hulгимүүgi ning jahu ja tangainete tootmise ja hulгимүүgi kaubaturgudel Eestis, sest ka koondumise järgselt tegutsevad kaubaturul mitmed konkurendid ning olukord kaubaturul ei anna alust arvata, et koondumise osaliste positsioon võimaldaks neil tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Arvestades, et koondumise osalised tegutsevad erinevatel kaubaturgudel, ei muutu koondumise tulemusena oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Koondumine ei tekita ega tugevda turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Puratos Group NV, Grassor OÜ, Osäühing KPP Valdus ja Estonian Malt OÜ koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 25.07.2019 otsuse nr 5-5/2019-038
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud
ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud
nurksulgudega.*

/Svetlana Ljutova/ 05.08.2019